

het Landschap met eenen gelijken geest was bezield, en tot in zijn 40ste levensjaar, tot 1795, in drukke regtspraktijk en openbare betrekkingen werkzaam. De staatsberoeringen van dien tijd ontzettek hem deels van zijne ambten, deels leide hij dezelve vrijwillig neder, om zijne overtuiging na te leven. Gedurende vijf jaren van een ambteloos leven, leidde hij zich op boschbouw en landontginning toe, en, vele navolgers vindende, ving hij op die wijze aan, de weldoener des Landschaps te worden. In 1802 aangesteld als Sekretaris bij het herstelde hof van Justitie te *Drenthe*, verwierf hij, na aanhoudende pogingen, voor het gewest een eigen bestuur, waarvan hij als Sekretaris welhaast de ziel en het middenpunt uitmaakte. Dat bestuur heeft hij met eene korte tusschenpozing en onder verschillende vormen gevoerd, totdat hij 27 jaren later als Gouverneur en Kommissaris des Konings hetzelfde nederleide.

Een wel ingerigt onderwijs voor het volk, een uitmuntende armenschool, een afgescheiden beheer der geldmiddelen, een afzonderlijk toezigt voor de geneeskundige zaken, en vele andere verbeteringen in den uitwendigen toestand waren de vruchten zijner bemoeijingen ter gunste van het gewest.

Hij sleet de laatste jaren zijns levens te *Groningen*, waar onze geëerbiedigde Koning, voor twee jaren vertoevende, den grijzen Staatsdienaar nog door een Persoonlijk Bezoek een bewijs gaf Zijner bijzondere hooge achting. Vroeger had Zijne Majesteit hem reeds een blijk zijner hooge goedkeuring gegeven, door hem te benoemen tot Kommandeur der Orde van den Nederlandsche Leeuw. Gelijk de Eerste en Tweede Klasse door een eerbewijs zijne verdiensten trachtten te huldigen, deed zulks insgelijks de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te *Haarlem*, door hem te verkiezen tot Directeur.

De Tweede Klasse verloor van hare Leden den Hoogleeraar **NICOLAAS GODFRIED VAN KAMPEN**, welke op den 15den Maart aan eene korstondige ziekte te *Amsterdam* overleed. Dat dit verlies belangrijk was, vereischt geene verzekering. Wie toch kende VAN KAMPEN, zijne veelomvattende kennis, zijne onbeschrijfelijk vlugge pen niet, die onze letterkunde met zoo talrijke voortbrengselen heeft verrijkt, dat de enkele titels zijner uitgegevene werken, de weinige bladzijden zou-

den

innemen, die ik aan zijne nagedachtenis wijden mag, dat derzelve gezette lektuur alleen een niet onbeduidend gedeelte van een menschen-leeftijd zou vereischen. Veroorlooft mij daarom, mij voornamelijk bij den verdienstelijken man te bepalen, en dien in uwe herinnering te herroepen.

VAN KAMPEN verloor als zevenjarig knaapje zijnen vader, een welgesteld en niet ongeletterd man, ervaren in de nieuwere, en niet onbevriend met de oudere talen, overigens geen geleerde van beroep, maar te *Haarlem* als Bloemist woonachtig. De opvoeding van onzen VAN KAMPEN werd dien ten gevolge toevertrouwd aan zijnen oom STETIUS te *Crefeld*, waar hij een zeer goed onderwijs in de nieuwere en in de beginselen der oudere talen ontvangen heeft. Zestien jaren oud geworden keerde hij naar *Holland* terug en zette te *Haarlem* onder de leiding van eenen praeceptor der Latijnsche Scholen, bij wien hij inwoonde, zijne studiën voort. Zijne vaderlijke nalatenschap, bestaande voornamelijk in de meer vermelde bloemisterij, welke door het achteloos beheer zijner voogden zeer verminderd was in waarde, werd omstreeks dezen tijd te gelde gemaakt. VAN KAMPEN vertrok vervolgens naar *Leiden*, om in den boekhandel der heeren MURRAY te worden opgeleid. De bezigheden in denzelfden verleenden nog geruimen tijd voor eigene letteroefening, maar de weetlust van onzen VAN KAMPEN, door de overvloedige gelegenheid geprikkeld, liet tijd noch aandacht over voor het eigenlijk handelsbedrijf, zoodat het welras onvermijdelijk bleek te zijn, dat VAN KAMPEN eene betrekking, meer met zijnen smaak en neigingen strokende, opspoorde. Hij vond deze bij de redactie der Leidsche courant, waarvan hij de voornaamste werkzaamheden, gedurende eenige jaren, waarnam. Zoo leefde hij, kortelijk gehuwd, in de vervulling zijner beroepspligten en de daarmede gepaard gaande beoefening van geschiedenis en letteren, gelukkig en tevreden, toen hij ter kwader uur zich liet overhalen, om aan zijne betrekking tot de Leidsche courant vaarwel te zeggen, ten einde deel te nemen aan eene onzekere onderneming, de oprigting van een nieuw dagblad te *Alphen*, waarvan VAN KAMPEN de redakteur zou zijn. Toen deze onderneming, in weerwil der ijverige pogingen des redakteurs, den gewenschten bijval miste, en dus te niet ging, keerde VAN KAMPEN, thans zonder betrekking, van *Alphen* naar *Leiden* terug. Zoo werd

C

het

het voor hem noodzakelijk, om, door het geven van onderwijs in de talen en de opbrengst van zijnen letterarbeid, in de behoeften van zijn klimmend gezin te voorzien. Eene vaste gezondheid, eene werkzaamheid zonder wedergade, hebben het hem mogelijk gemaakt, die zware taak zoo te volbrengen, dat hij niet opgehouden heeft, zijne kennis dagelijks uit te breiden, en dat de vruchten van zijne pen tevens eene aanwinst zijn voor onze Letterkunde; maar het is niettemin hoogst te betreuren, dat eene tijdige ondersteuning den verdienstelijken man niet heeft in staat gesteld, zijne vlijt uitsluitend aan die Letterkunde toe te wijden, waarvan hij dan een alles overtreffend sieraad zou geworden zijn. Eerst in 1816 werden zijne verdiensten flauwelijk erkend en kariglijk beloond door eene aanstelling tot Lektor in de Hoogduische taal aan de Leidsche Universiteit, en eerst zeer laat, in 1829, op eene waardiger wijze door zijne benoeming tot Hoogleeraar in de Nederduitsche taal en geschiedenis aan de Doorluchtige School te *Amsterdam*.

Men vindt onder zijne werken niet minder dan twaalf van geschiedkundigen inhoud, onder welke de meeste van aanmerkelijke uitgebreidheid, zes van geographischen aard, zeven geschriften meerendeels van belangrijken omvang in het vak van Taal- en Letterkunde, acht met goud en twee met zilver bekroonde prijsverhandelingen over wijsgeerige, historische en letterkundige onderwerpen, zeven redevoeringen, verhandelingen en losse stukjes, zeven vrije overzettingen van uitvoerige historische en letterkundige werken, behalve, hetgeen in verschillende tijdschriften met zijnen naam is geplaatst, of zonder zijnen naam is in het licht verschenen.

De bekende spreuk van den wijsgeerigen dichter POPE, dat de mensch zelve het eigenaardigst voorwerp van onderzoek is voor den mensch, had het devies van VAN KAMPEN kunnen zijn. Hij was met eene vurige belangstelling voor al de hoogere belangen der menschheid beziel. Daarvan getuigt zijne voorkeur voor de geschiedenis, welke reeds in zijn vroegen schooltijd hem onderscheidde, en hem immer bijbleef; voor de geschiedenis der Landen, volken en eeuwen, der letterkunde en beschaving, daarvan getuigen zijne wijsgeerige inleidingen tot zijne geschiedkundige werken, inzonderheid de uitvoerige inleiding tot zijne *geschiede-*

nis

nis der Fransche heerschappij in Europa; daarvan zijne opzettelijke nasporingen *over den invloed van groote gebeurtenissen (als van de uitbreiding des Christendoms), over de dengd en het geluk der oude natiën, over de lotgevallen der Dichtkunst enz.*; daarvan zijn vurige ijver voor het godsdienstige, en zijne gestadige opmerkzaamheid, om de hand der Voorzienigheid in de lotgevallen der volken te erkennen. De mensch zelve, diens geluk en welvaart, maar vooral diens ontwikkeling in het verstandelijke en zedelijke, staat overal bij VAN KAMPEN op den voorgrond. Niet slechts de keus der onderwerpen en de wijze van behandeling, maar de uitdrukkingen en schrijfwijze zullen ons van het gestelde overtuigen. Zijne rede vloeit als in een ruimen onafgebroken stroom voort; de denkbeelden verdringen elkander; en zoo dikwijls een feit te vermelden is, dat met de zedelijkheid, de regtvaardigheid, de godsdienst in strijd is, verheft zich zijn toon, de krachtigste uitdrukkingen getuigen van de volheid van zijn gevoel, en slepen den lezer, zijns ondanks, mede.

Twee Klassen, de Tweede en de Derde, kozen hem tot Korrespondent, de Eerste dezer benoemde hem in 1830 tot medelid. Sedert dien tijd was hij ijverig in het bijwonen harer vergaderingen, en heeft door menige historische en wijsgeerige verhandeling in hare werkzaamheden gedeeld. De Maatschappij van Nederduitsche Letterkunde te *Leiden*, de Hollandsche Maatschappij van Wetenschappen te *Haarlem*, het Zeeuwsch en Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen benoemden hem tot medelid, gelijk de Hollandsche Maatschappij van fraaije Kunsten en Wetenschappen tot eeredid. Zijne levensgeschiedenis, die van eene bekwame en bevriende hand wordt te gemoet gezien, zal hem eenmaal vollediger doen kennen.

De Derde Klasse scheen dit jaar voor verliezen onder hare Leden bewaard te zullen blijven, toen voor weinige weken de treurmare van het overlijden van den Hoogleeraar VAN HEUSDE, ons in de ooren klonk. Deze toch overleed te *Geneve*, waar hij, eenige weken van het schoone seizoen in *Zwitserland* doorbrengende, zich bevond, toen eene kortstondige ziekte zijn teeder lichaamsgestel sloopte. O, hoe gaarne zoude ik de taak, om van hem te gewagen, overlaten aan zoo-

C 2

ve-